

HET CHATEAU D'IF, de vroegere staatsgevangenis.

EEN GEHEIM, DAT GEHEIM BLEEF

DOOR W. VALESSEN

Dat is het geheim van Château d'If in de Golf van Marseille, de ontoegankelijke en sinistere burcht, die vroeger als staatsgevangenis voor Frankrijk heeft gediend. Niet alleen toeristen,

wier portefeuille het toelaat de vacantiereis tot het Zuiden van Frankrijk uit te strekken, kennen de sombere gevangenis in de blauwe Middellandsche Zee, want tallozen kennen de legendarische geschiedenis van *De man met het ijzeren masker* en hebben over Château d'If gelezen in *De Graaf van Monte Christo*, den roman van Dumas père, die zich in dit verhaal evenals in andere boeken niet bepaald een nauwgezet historicus toonde, zoo goed als zijn verdiensten als romanschrijver vroeger overdreven geroemd zijn.

Boven een der celdeuren in de gevangenis van Château d'If leest men den naam van Edmond Dantès. Dat is de befaamde graaf van Monte Christo. Dantès kwam in de gevangenis door de intriges van een man, die hetzelfde meisje als hij beminde. In de cel naast hem zit abbé Faria gevangen, slachtoffer van den haat van den gouverneur van Marseille. De abbé heeft jaren lang gezwoegd aan een onderaardsche gang om te ontsnappen, doch zijn pogingen brengen hem niet verder dan tot de cel van Dantès. Deze hoort nu van den abbé, die zijn dood voelt naderen, over de schatten van Monte Christo. Hij kan van deze wetenschap gebruik maken, want 's nachts sterft de priester. Dantès neemt

de plaats in van het lijk en wordt aldus in een zak gebonden en in zee geworpen. — de gewone begrafenis van de gevangenen. Maar Dantès slaagt er in zich los te maken uit den dooden-zak en den oever te bereiken. Later vindt hij werkelijk den schat van Monte Christo, waardoor hij in staat is wraak te nemen op zijn vijanden.

De romanfiguren van Dumas zijn niet identiek aan historische figuren; er is geen bewijs dat er ooit een Edmond Dantès op Château d'If gevangen is gehouden. Wel is er een geval bekend, dat twee gevangenen met elkaar door een onderaardsche gang in een staatsgevangenis in verbinding konden komen: dit komt voor in de geschiedenis van den man met het ijzeren masker, doch het staat vast, dat het niet gebeurd is in de kerkers van Château d'If. Zijn geheim is nog steeds een geheim; men kan slechts gissen dat hij iets wist, wat men tot elken prijs niet algemeen bekend wenschte te zijn, waarom men hem tot aan zijn dood in strenge afzondering hield. Natuurlijk heeft men talloze veronderstellingen gemaakt en voortdurend in de geschiedenis gezocht naar een man, die met den gemaskerden gevangene vereenzelvigd kan worden. Een Engelschman, die de archieven van de Vaticaanse bibliotheek tot zijn beschikking had, heeft gezocht naar iemand, die kennis droeg van belangrijke staatsgeheimen uit dien tijd, en meent hem gevonden te hebben in

DE MAN MET HET IJZEREN MASKER, die in de gevangenis van Château d'If zou geweest zijn.